

**Veća plata uspjeh
poslovanja**

**Gradjevinski radnici
zaslužuju više**

2

**Jedinstveno
zdravstveno osiguranje**

**Ljudsko zdravlje
ispred profita**

3

**Solidarnost
povezuje ljude**

**Unia pomaže
ugroženima**

4

Broj 5 | septembar 2014 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Šegrti zlata vrijede

Više zaštite za učenike u privredi!

Zaštita mladih ljudi na obuci odn. izučavanju zanata treba da se poboljša

Krajem juna je sindikatu Unia predstavljen najnoviji izvještaj učenika u privredi-šegrtu. Istraživanja pokazuju da mnogi učenici često moraju nezakonito da rade prekovremeno i da je briga o njima često nedovoljna. Isto tako krajem juna su mladi sindikalci lansirali peticiju, kojom se zahtijeva bolja zaštita mladih šegrtu.

Izvještaj šegrtu je drugi izvještaj koji Unia prikuplja i analizira podatke o položaju učenika u privredi. Sa prvim istraživanjem se započelo još 2007/2008 u okviru kampanje pod nazivom «Šegrti zlata vrijede». Izvještaj šegrtu daje informaciju roditeljima i mladima na šta se posebno treba obratiti pažnja prilikom traženja mjesta na zanatu. Isto tako pruža informacije o uslovima i o tome na šta treba skrenuti pažnju za vrijeme obuke.

Pažnja kod prekovremenih sati

Prekovremeni sati, dakle rad koji prekoračuje ugovorom dogovorene granice, može da se zahtijeva od mladih. Međutim radno vrijeme zajedno sa prekovremenim satima u toku dana ne smije da prekorači ukupno devet sati. Izvještaj pokazuje da većina učenika više od 50% redovno rade prekovremeno.

Moraju li učenici da rade prekovremeno, onda imaju pravo na dodatak od 25% više plate ili za prekovreme-

ne sate moraju dobiti slobodno vrijeme (kompenzovati). Iako većina dobije slobodno za prekovremene sate još uvijek je četvrtina učenika u privredi kojima prekovremeni sati nisu plaćeni niti dobiju slobodno vrijeme za svoje prekovremene sate.

Top kvalitet obuke

Stručnjaci koji vrše obuku mladih su obavezni da garantuju za kvalitet obuke. Kantoni moraju da provjere kvalitet obuke i da ocijene pogodnost preduzeća za obuku. Kvalitet obuke mladih u Unia sindikatu su ocijenjeni od strane mladih pozitivno.

Briga često nije zagarantovana

Učenici moraju tokom obuke da upoznaju zaposlene kao i druge učenike na obuci u tom preduzeću. Pored toga oni ne smiju biti ostavljeni sami ili preplavljeni novim situacijama i zadacima i ne smiju biti opterećeni. Njihova

bezbjednost mora biti zagarantovana. Zato je neophodno da su učenici uvijek pod nadzorom na radnom mjestu u toku svoje obuke. Istraživanja pokazuju da to nije uvijek slučaj jer oko polovina nije dovoljno mjesečno ili sedmično pod nadzorom/brigom.

Potrebno je više zaštite!

Sindikalni savez je lansirao peticiju, u kojoj se pozvao na veću zaštitu mladih na obuci. Ovo je odgovor na rasprostranjeno ignorisanje zakonskih odredbi od strane poslodavaca i zaštita učenika na obuci. Istraživanja pokazuju da je kršenje najučestalije u

oblasti radnog vremena. Osim toga, svake godine je 25000 učenika na obuci su žrtve povreda na radu. Svaki osmi učenik je imao nesreću za vrijeme obuke.

Potpišite peticiju!

Mnoge zloupotrebe i ne mali broj nesreća se mogu spriječiti, ako vlasti obezbijede najmanje jednom godišnje kontrolu u preduzećima. Dakle peticija poziva nezavisan nadzor obuke u preduzećima, strožije kriterijume za davanje dozvole za obuku, i konačno prestanak štednje na plćkama mladih. Kantoni moraju konačno da obezbijede dovoljno sredstava za obavljanje kontrole. Zdravlje i bezbjednost mladih na obuci ne smije tako jednostavno da se ugrozi.

© Aurora García

obuku i veća zaštita za mlade na obuci! Online potpiši na stranici www.gewerkschaftsjugend.ch/lehrlingspetition (mjemački) ili www.jeunesse-syndicale.ch/petition-apprenti-e-s/ (francuski).

Editorial

Početak juna ove godine otkriven je jedan od najvećih slučajeva damping plata: 28 poljskih radnika na fasadama jednog poljskog podizvođača su dobijali platu, umjesto korektnih 35 franaka po satu samo 12 franaka neto platu. I to cijelu godinu dana bez 13. plate i bez doplate dodatka za rad preko vikenda (vidi kratke novosti u ovom broju).

Poljski radnici su dobili nalog od svojih pretpostavljenih da prilikom inspekcije rada daju izvještaj pogrešne plate odn. oni su prikazivali da imaju platu koliko bi zaista trebalo da imaju. Ali čak i da su se usudili da prikažu pravu platu to nisu mogli jer njihov prevodilac je bio njihov šef. Na taj način njima su ruke bile potpuno zavezane.

Ovaj slučaj ne ukazuje samo na značaj sprovođenja kontrola već i potrebu za nezavisnim prevodiocima u sprovođenju kontrola. Ako je prevodilac šef ili pretpostavljeni onda zloupotrebe na gradilištima nije moguće otkriti. Slučaj Roche je pokazao nešto drugo:

Jedna grupa ovih fasadnih radnika su odlučili da informišu sindikat Unia o njihovom slučaju jer smatraju da lažno prikazivanje plata kod kontrola i to na svoju štetu nije dopustivo. Odlučujući faktor je da izadju na kraj ovome ali i povjerenje prema sindikalnim sekretarima koji su redovno prisutni na gradilištima. Prisustvo sindikata i njihov rigorozan rad na gradilištima redovni sastanci zaposlenih radnika i sindikalnih sekretara koji govore isti jezik i koji još dolaze iz iste države su najbolji preduslovi da se uspostavi dugotrajan odnos povjerenja. Ovaj rad će se nastaviti i dalje. Pored toga vlasti moraju ojačati kontrole i inspekcije rada da opreme sa prevodiocima.

Adam Rogalewski
Sindikalni sekretar migracija

News

Unia-tužba protiv rada nedjeljom

Već pet godina kanton Graubünden u Outlet Center u Landquart dopušta ilegalan rad nedjeljom i sad se već žali na presudu Saveznog suda u vezi s tim. Sindikat Unia će nastaviti da se bori protiv ovog flagrantnog nepoštovanja Zakona o radu i s tim u vezi će podnijeti tužbu na kantonalne i na savezne vlasti. Savezno vijeće je obavezno po zakonu da obezbijedi sprovođenje saveznih sudskih presuda.

Inicijativa o dampingu plata u Cirihi stoji u mjestu

Potpisi za inicijativu protiv dampinga plata su sakupljeni već u toku 33 sata. Potpisi su ovjereni i inicijativa je zvanično zaključena. Da je konačno potreban efikasan instrument protiv damping plata, ukazuju i slučajevi na gradilištima u Cirihi na glavnoj željezničkoj stanici i ZARA. Također rekordan slučaj po pitanju damping plata je zapažen i u Bazelu ili skoro otkriven slučaj zloupotrebe plata Huncikerareal u Cirihi. Unia stoga očekuje od nadležnih vladajućih organa gosp. Ernst Stocker, da ubrza proces i da se omogući što je moguće brže glasanje.

Usaglašenost u slučaju damping plata Roche

Početak juna je saopšteno da «Roche Turm Bau 1» masovno manipuliraju damping platama. Samo nedjelju dana kasnije a nakon nepopustljivog angažmana sindikata Unia uspješno se doći do rješenja. U prvom koraku pogodjeni će dobiti povraćaj neisplaćenih plata u visini preko pola miliona franaka kao i nove korektne ugovore od firme Josef Gartner. Time problem nije potpuno riješen. Roche i Gartner moraju sad da izračunaju i plate preostale zaostale plate.

FAR za molere i gipsere?

Skupština delegata švajcarskog saveza molera i gipsera je krajem juna dala zeleno svjetlo za pregovore o modelu za prijevremeni odlazak u penziju. Sindikat Unia pozdravlja ovu odluku. Sada važi što je moguće prije zaključiti i realizovati ovu odluku. Ovim ljudima koji obavljaju veoma naporan posao treba omogućiti prijevremeno povlačenje iz napornog rada i omogućiti da uživaju u zarađenoj penziji.

Zemaljski okvirni ugovor za gradjevarstvo (LMV)

150 franaka veća plata za gradjevinske radnike!

Gradjevinski sektor već godinama dobro posluje, radnici u firmama su puni. Ipak gradjevinski radnici od toga nemaju veliku korist. U ovogodišnjim pregovorima plata, gradjevinski radnici zahtijevaju povećanje plate od 150 franaka mjesečno. Peticija treba da istakne hitnost ovog zahtjeva.

Gradjevinski sektor posluje dobro, doduše veoma dobro. Gradi se kao nikad do sada, obim gradnje u Švajcarskoj je porastao za 40% u posljednjih deset godina. 2013. godina je imala toliko visok promet da vrijedi za rekornu godinu. I ove godine će promet biti sličan kao u 2013. godini.

Malo povećanje plata za gradjevinske radnike

Iako gradjevinska branša veoma dobro posluje, kad je riječ o platama gradjevinskih radnika ne izgleda tako dobro. Prosječna plata između 2007–2013 porasla je samo za 4,92%. To ne zaostaje samo iza produktivnosti (+ 9% za isti vremenski period), već je niže od prosječnog rasta zarada u Švajcarskoj (+ 5,69% za isti vremenski period).

Konačno pristojno povećanje plata!

Na posljednjem skupu gradjevarnika i Unia parlamenta gradjevinskog sektora od 20. avgusta oko 500 prisutnih gradjevinskih radnika je donijelo zaključak da se ove godine traži povećanje plata od 150 franaka mjesečno. Gradjevinski radnici su zaslužni za svoj dio uspjeha bez kojeg Švajcarski

gradjevinski sektor ne bi bio tako uspješan u poslovanju. Pored toga oni ne samo da rade težak posao već vrlo često stavljaju svoje zdravlje na kocku, oni su ti koji osjećaju na «svojoj koži» stalno povećanje stanarina i premija zdravstvenog osiguranja.

Potpišite peticiju za povećanje plata!

Prije nego što se pregovara za obnovu zemaljskog okvirnog ugovora za slijedeću godinu (ZOU), ove jeseni treba da se postigne dobro povećanje plata. Mi smo vidjeli zadnjih godina zaposleni u gradjevarstvu ne dobijaju ništa na poklon. Svako poboljšanje – bilo to prijevremeno penzionisanje, odmor ili dodaci – je postignuto samo zato što su radnici zajedno sa sindikatima se izborili za to. Borimo se zajedno za bolje plate! Prvi korak zajedničke borbe je sakupljanje potpisa za peticiju, «150 franaka veća plata», koja pored povećanja plata za 150 franaka je djelotvorna mjera protiv damping plata. Peticija će se dijeliti na gradilištima i svi gradjevinski radnici se pozivaju da potpišu peticiju. Zajedno smo jaki!

© Aurora Garcia

150 franaka više plate. Jer mi to zaslužujemo!

150 franaka više plate. Mi to zaslužujemo!

UNIA

Migracioni skup, FIMM Švajcarska

Prvi korak je učinjen mi idemo dalje!

FIMM Švajcarske kao krovna organizacija mnogobrojnih migrantskih organizacija u Švajcarskoj želi parlamentarni skup migranata 2015/16 – analog dugogodišnjoj afirmisanoj konferenciji mladih.

Iskustvo Švajcarske kulturne politike iz prve ruke

Sa pokretanjem ovog dugoročnog projekta FIMM Švajcarske približava mnogobrojnim kompleksnim mehanizmima, političku kulturu i organizaciju državnog sistema donosi i promoviše političko učešće migranata. Glavna ideja FIMM organizacije je omogućiti migrantima političko učešće u politici posebno za

Migranti žele da upoznaju švajcarsku političku kulturu

Društveni angažman migranata doprinosi integraciji

one koji ne mogu da biraju i budu birani. Migranti diskutuju o političkim temama u Švajcarskoj i kantonima u okviru Parlamentarnih skupova i istovremeno upoznaju direktnu demokratiju. Parlamentarna sesija

(skup) omogućava migrantima da formulišu svoja pitanja, želje i potrebe kako bi iste bile zapažene od strane švajcarske politike. Tako doživljavaju švajcarsku političku kulturu iz prve ruke i na taj način se motivišu za društveni angažman. Oni daju svoj društveni doprinos i sami doživljavaju značajne etape u integracionom procesu.

Multiplikatori formiraju mreže

U ljeto 2013. se započelo sa radom projekta odn. spajanje i povezivanje migrantskih udruženja, organizacija i interesnih grupa. Izabrano je 10 koordinatora iz cijele Švajcarske sva tri govorna područja koji će tražiti multiplikatore po regionima za umrežavanje u pogledu osnivanja regional-

nih migrantskih skupova. Prioritet i bitan preduslov za uspjeh projekta je u stvari što aktivnije učešće migranata iz što više grupa i krugova.

Mnogi žele da se pridruže

Pošto je 10 koordinatora završilo svoj posao, ocijenjena je prva faza projekta. To je bio impresivan broj izvedenih aktivnosti. Na raznim manifestacijama u svim regionima Švajcarske obratilo se oko 300 ključnih ljudi iz raznih organizacija, udruženja migranata i drugih migrantskih grupa. Veliki dio kontaktiranih osoba je pokazao interes da se uključe u ovaj proces. Naredne etape projekta će biti planirane zajedno sa učesnicima projekta.

© Heidi Mück
odgovorna za komunikaciju i politički rad FIMM Švajcarska

Za kratko vrijeme se prijavilo 300 ključnih osoba da daju svoj doprinos

Nacionalno glasanje, 28. septembra 2014

DA za jedinstveno zdravstveno osiguranje!

Krajem septembra se glasa za inicijativu za javno i jedinstveno zdravstveno osiguranje. Švajcarski savez sindikata i s njim povezana udruženja, između ostalog i Unia, podržavaju ovu narodnu inicijativu. U nastavku objašnjavamo zašto treba da se glasa ZA inicijativu.

budu zastupljeni predstavnici i osigurana lica zajedno sa predstavnicima iz saveza i kantona. Dakle ne bi više članovi odbora ili lobisti krankenkaasa odlučivali o premijama nego svi.

Zdravstveno osiguranje nije roba!

Od 1. januara 1996. oko 61 osiguravajućih društava su tržišno organizovane, dakle kod njih je profit a ne ljudsko zdravlje osiguranika u prvom planu. Funkcija današnjih zdravstvenih osiguranja je po logici preuzimanja rizika dakle što više osiguranika koji manje koštaju. Onaj ko previše košta ne bi trebao da bude uključen u osiguranje. Nema transparentnosti i osiguranici – koji nisu zastupani – nemaju uvid šta se dešava sa njihovim premijama i nemaju uticaja na njihovu komercijalnu politiku. Uvid u sredstva kasa imaju samo kase tj. njihovi članovi upravnog odbora i interesna društva kao što je i Santésuisse.

Promjena sistema je neophodna

Sa javnom jedinstvenom kasom problem selekcije rizika se reguliše odmah i to tako, jednak tretman i pružanje usluga zahvaljujući striktnom razdvajanju osnovnog i dopunskog osiguranja, Tako se postiže transparentnost i zaustavlja se moć pojedinih osiguranja. Potrebna je promjena sistema kako bi se zaustavila današnja eksplozija povećanja premija. To je u interesu osiguranika. I zbog toga je potrebno glasati DA!

☞ Aurora García

Narodna inicijativa «za javno zdravstveno osiguranje» želi jednu jedinstvenu kasu sa agenturama po

kantonima u kojima će upravljati osnovnim osiguranjem. U budućnosti bi trebalo da u kasama u organima

Sektor prodaje na malo, informativna brošura

Praktične informacije za osoblje u prodaji

«Moja prava u trgovini na malo» naziv je brošure sindikata Unia za osoblje u prodaji. Publikacija vam predočava brojne, često veoma teške situacije koje prati prodavce na njihovom profesionalnom putu i nudi praktičnu pomoć.

Odgovori na najčešća pitanja

Praktična iskustva sindikata Unia su sastavni dio ove kompaktne brošure. Ona Vam daje odgovore na najčešća pitanja, između ostalog:

- Radni ugovori, regulisanje prekovremenih sati, rad po pozivu, obavezne i dobrovoljne pauze, pravo na odmor, satnica
- Rad tokom trudnoće i porođaja, plaćeno odsustvo u slučaju dugo-

trajne bolesti, bolesti djeteta, kako funkcioniše osiguranje za plaćanje dnevnica za odsustvo usljed bolesti

- Praćenje kamerama na radnom mjestu, kontrola tašni kod personala prilikom napuštanja radnog mjesta, radno odijelo, manjak u kasi, rad bez dnevne svjetlosti itd.

☞ Aurora García

Gdje i na kojim jezicima mogu dobiti brošuru?

Brošura je izdata na tri službena jezika. Brošura Vam stoji na raspolaganju u 111 Unia-Sekretarijata Švajcarske na adresi tertiaer@unia.ch ili se može poručiti putem telefona: **031 350 21 11** (male količine su besplatne).

intervju

Rita Schiavi

Nacionalno glasanje, 30. novembra 2014

Glasajmo NE Ecopop: Nećemo politiku «rogatih i bogatih»

30. novembra 2014. će se opet glasati o ksenofobičnoj inicijativi. Narodna inicijativa «Stop prenaseljenosti – kako bi se zaštitili prirodni temelji života» želi da ograniči imigraciju i da promovise dobrovoljno planiranje porodice. Iako se tvrdi, da se želi očuvati životna sredina, baš ovaj problem se ne rješava. Ne postavlja se pitanje o životnom stilu većine Švajcaraca (veliki stanovi, potrošnja struje i vode), već se migranti osudjuju za prvenstveno domaće probleme i mnogi od njih su prinudjeni da rade uz loše uslove rada. O ovoj opasnoj inicijativi smo razgovarali sa Rita Schiavi, članom rukovodstva i odgovornom za migraciju u sindikatu Unia.

Koji su Unia protiv-argumenti?

Ecopop želi posebno da ograniči broj migranata, koji se žele nastaniti u Švajcarskoj. Prekogrančni stanovnici i oni sa kratkom dozvolom boravka ne bi bili pogodjeni ovom inicijativom. To znači, da bi privreda pokrila svoje potrebe sa migrantima koji imaju nesiguran status, koji imaju stalno mjesto boravka u inostranstvu i koji ne smiju da dovedu svoje članove porodice. Ecopop znači nazad na ono stanje kao što smo imali sa sezonskim statusom. Osim toga prihvatanje Ecopop bi značilo za bilateralni put u EU. Mi ne želimo nazad u jedan sistem aparthejda koji migrante eksploatiše prvenstveno kao jeftinu radnu snagu!

Koje bi bile posledice prihvatanjem ove inicijative?

Za migrante Ecopop znači ponovnu nesigurnost, nesigurne uslove rada, da članovi porodice nemaju pravo da žive u Švajcarskoj. Ili ako se osvrnemo na to što je rekao Max Frisch: Švajcarska želi stranu radnu snagu ali ne i ljude sa ljudskim potrebama! Radnici sa neizvjesnim statusom prebivališta imaju niže prihode, što se statistički može i dokazati. Oni su više eksploatisani jer su u potpunosti zavisni od svog poslodavca. Ekonomski inicijativa će dovesti do gubitka radnih mjesta u Švajcarskoj što ima za posledicu gubitak radnih mjesta prvenstveno u produkciji. To bi posebno pogodilo migrante!

Ali Ecopop-pristalice kažu da nisu ksenofobičari odn. da inicijativa nije usmjerena protiv stranaca?

Sami promoteri možda i nisu ksenofobični ali uticaj njihove inicijative jeste, jer ograničavaju prava migranata i migrante ponovo smatraju jedinim krivcem za sva zla na ovom svijetu. Pored toga inicijativa želi da siromašnim zemljama smanji stopu nataliteta tj. nova rođanja. To je paternalistička i kolonijalistička inicijativa: mi bogati bijeli ćemo reći siromašnim crnima koliko smiju imati djece! I ovaj dio inicijative otkriva pravi stav inicijatora.

Unia se bori aktivno protiv ove inicijative kako u kontekstu koordinacionog odbora tako i u okviru Unia-kampanje protiv Ecopop. Angažujte se protiv Ecopop-Inicijative. Informišite se kod Vašeg Unia sekretarijata!

☞ Aurora García

Solidarnost Švajcarske

Solidar Suisse pomaže projekat za mlade u Obrenovcu

Solidar se zalaže za pravičnu društvenu zajednicu u socijalnom, političkom i ekonomskom pogledu

Solidar Suisse je fondacija koja postoji još od 1936. godine i koja je od svog osnivanja posvećena stvaranju pravednijeg društva, promovirajući dostojanstven rad i demokratsku participaciju, u cilju dostizanja dostojanstvenog života. Cilj je smanjiti siromaštvo i obezbediti pomoć onima koja je najpotrebnija. Svojim projektima pomažu u 13 zemalja i aktivno učestvuju u raznim kampanjama u Švajcarskoj.

Nedavne poplave koje su pogodile stanovništvo Srbije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske su razotkrile solidarnost ne samo pogodjenih područja već i daleko šire. Aktivni članovi sindikata u Švajcarskoj su i ovog puta bili aktivni i apelovali su kod svih organizacija i fondacija. Na apel se odazvao sindikat Unia i pokazao svoju spremnost da pomogne. Naime Sindikat Unia se odazvao na prvi apel i već je uplatio izvesnu sumu novca u Solidar fondaciju za planirani projekat u Obrenovcu obnova kancelarije za mlade.

Kancelarija za mlade u Obrenovcu

U obrenovcu je 2008 osnovana kancelarija za mlade koja je tokom poplava znatno oštećena. Njen prostor će biti rekonstruisan a Solidar Suisse fondacija je pomoći u tom projektu. Unia je jedan od donatora projekta. Projekat treba da počne početkom avgusta 2014 a celokupna adaptacija prostora i ponovno otpočinjanje rada bi trebalo da usledi nakon četiri meseca, oduševljeno nam je rekao naš sagovornik Nikola Mikasinovic šef kancelarije Solidar Suisse u Srbiji. Cyrill Rogger Solidar Suisse je odgovoran za projekat u Obrenovcu. On nam je još prije godišnjih odmora saopštio da je kontaktirao koordinatore u Beogradu i da je potreban

materijal za rekonstrukciju objekta još prije godišnjih odmora isporučen direktno u Srbiju.

Glavno mesto okupljanja

Felix Gnehm je objasnio značaj projekta u Obrenovcu. Naime Obrenovac je grad u Srbiji koji je najjače pogodjen u nedavnim poplavama. Šteta naneta poplavama je ogromna, povratak u normalan život će potrajati još neko vreme. Obzirom da su mladi a posebno zapošljavanje mladih jedan od značajnih programa u Srbiji, kancelarija za mlade se obratila za pomoć. Pored mnogo oštećenih dečijih igrališta, sportskih centara i drugih objekata gdje su mladi korisno provodili svoje vreme oštećena je i Kancelarija za mlade glavno mesto okupljanja mladih u gradu. Ovu kancelariju predvode aktivni mladi a podržava je i grad. Oni su sa malo sredstava uspeli brzo da sagrade popularno mesto za okupljanje i učvršćivanje omladinske kulture. Njihov entuzijizam nije umanjeno ni posle nezapamćenih poplava. Stoga

im je najveća želja da obnove objekat što brže je moguće.

Mladi su često zaboravljeni

SOLIDAR Suisse je odlučio da mlade u Obrenovcu podrži u njihovoj nameri i sam je pokrenuo akciju za doniranje projekta. Sindikat Unia i njihovi čelnici su se odmah odazvali u ovoj humanitarnoj akciji. Koordinator projekta je u Beogradu i on preuzima kontrolu projekta s ciljem da u jesen mladi ponovo mogu da se neometano sastaju. Svi smo ubedjeni da u ovom malom projektu možemo učiniti veliko delo i pomoći rekonstrukciju Kancelarije za mlade. Mladi su nažalost vrlo često zaboravljeni. Mi smo mišljenja da u zemlji sa stopom nezaposlenosti mladih preko 50% i posle katastrofa mladi i njihove potrebe ne smeju biti zaboravljeni. Posebno u ovoj teškoj situaciji je značajno otvoriti mogućnosti mladima i ponuditi im perspektivu za budućnost.

Darrinka Filipovic

Ukoliko i sami želite da podržite i pomognete projekat, možete se obratiti ili direktno na Solidar suisse ili na redakciju Horizonte.

<http://www.solidar.ch>

Hrvatska

Ulazak i boravak hrvatskih gradjana u Švicarsku

Od 1. jula 2013 Hrvatska je postala ravnopravan član Evropske unije. Pristup Hrvatske EU neće imati uticaja na Sporazum o slobodnom protoku lica između Švajcarske i Evropske Unije. Sa svakim proširenjem Evropske Unije sporazum prvo mora da se podesi (dodatni protokol)

Proširenje ugovora o slobodnom kretanju lica na Hrvatsku

Proširenje sporazuma o slobodnom kretanju lica na Hrvatsku je regulisano novim protokolom III, koji je parafiran 2013. godine. Protokol III predviđa 10-godišnji prijelazni period režim kontingenata. Tek poslije tog prijelaznog perioda za Hrvatsku važi potpuno slobodno kretanje lica.

Savezno vijeće nije moglo potpisati, pregovorima već postignuti Proto-

kol III koji se odnosi na proširenje slobodnog kretanja na Hrvatsku s donošenjem nepopularne inicijative «protiv masovnog useljavanja stranaca» jer to ne bi bilo u skladu s novim ustavnim odredbama.

Posebni kontingenti

Ulazak i regulisanje boravka za Hrvatske državljanine i dalje će biti regulisano odredbama Saveznog zakona za strance (Zakon za strance; SR 142.20). Švicarska dodjeljuje hrvatskim državljanima od 1. jula 2014. godine posebne kontingente za zapošljavanje (izvan kvota za državljane trećih lica). To iznosi godišnje: 50 godišnjih dozvola B i I 450 kratkih boravišnih dozvola L.

Darrinka Filipovic

Postupak je opisan na stranici:

www.bfm.admin.ch/content/bfm/de/home/themen/arbeitsnichtefta-angehoerige/verfahrensablauf.html

Vi pitate – mi odgovaramo

Finansijski problemi
Šta ako se ne prikaže zarada tokom nezaposlenosti?

Već pola godine dobijam nadoknadu zbog nezaposlenosti i imam velike finansijske probleme. Tužbe za prisilnu naplatu se množe. Sada imam priliku da prihvatim posao u ugostiteljstvu na period od četiri mjeseca. Ako ovu zaradu ne bi prijavio, mogao bih moje finansijske probleme da riješim. Jedan kolega mi je rekao da je to tako radio i da fond za nezaposlena lica to nije tako i tako primijetio. Da li je to tačno?

Ne, to nije istina. Od 2010. godine je na snazi Savezni zakon protiv rada na crno (BGSA), koji uključuje i zloupotrebu osiguranja iz fonda za nezaposlena lica.

I od Vaše zarade i od nadoknade iz fonda za nezaposlena lica se odbijaju doprinosi za starosno osiguranje. Privredna komora (Seco) upoređuje doprinose za starosno osiguranje iz prihoda iz fonda za nezaposlena lica i iz prihoda koje ostvarujete svojim radom. Ukoliko se ustanovi preklapanje istih onda privredna komora to prijavljuje na fond za nezaposlena lica. Ako svoje zaposlenje na određeno vrijeme ne prijavite to će sa sigurnošću izaći na vidjelo. Onda ćete novac koji ste neosnovano dobili morati vratiti natrag i ovisno od visine naplaćene sume o «vratu Vam viši» i krivična prijava. Čak i ako su razlozi razumljivi, prikrivanje privremene zaposlenosti za vrijeme dok ste prijavljeni kao nezaposleno lice se nikako ne preporučuje. Na taj način ćete dobiti još veće probleme.

Michael Schweitzer, work, 3.7.2014

Moja praktikantska plata je suviše mala
Gdje mogu da dobijem pomoć?

Ja sam nezaposlen i zbog mojih kvalifikacija imam teškoće u pronalaganju posla. Sada imam priliku da radim kao službenik u jednom osiguranju. Problem je u tome što žele da me prvo zaposle kao pripravnika, jer kažu treba im posebno više vremena dok se ne uohodam u posao. Fond za nezaposlena lica ne prihvata platu stažiranja i ne plaća mi druge povoljnosti. Postoji li mogućnost da mi fond za nezaposlena lica pomogne u mom slučaju?

Da, postoji. Osiguranje za slučaj nezaposlenosti u ovakvim slučajevima daje pomoć za obuku dok se ne «uhodate u posao». Vaš poslodavac je spreman da Vam na početku plati samo praktikantsku platu zbog Vašeg nedostatka iskustva u oblasti osiguranja. Vaš rad nekoliko prvih mjeseci ne rentira za firmu. Da bi se firme motivisale da zaposle ljude bez iskustva postoje subvencije iz osiguranja za nezaposlena lica. Vaš poslodavac treba da plati uobičajenu platu službenika. Zauzvrat, fond za nezaposlenost plaća Vašu firmu u određenom iznosu za šest mjeseci. Uspostavite sa Vašim budućim šefom kontakt, i informišite ga o ovim subvencijama. Najkasnije do deset dana prije početka novog posla možete zajedno sa Vašim šefom da podnesete zahtjev nadležnom regionalnom centru za nezaposlena lica. (RAV)

Timur Öztürk, work, 30.4.2014

Prinudna naplata:
Neprihvatanje prinudne naplate

Jedna, meni nepoznata firma, me je predala na zavod za prinudnu naplatu i zahtijeva od mene iznos od 300 franaka. Niti poznajem tu firmu niti sam ikad išta tamo kupio. Moram li zaista da platim taj iznos, ili mogu da se branim od ovakvog načina prinudne naplate?

Da, Vi možete da učinite nešto. Ako prinudna naplata nije zakonski osnovana postoji mogućnost da se «neprihvatanjem» borite protiv toga. To možete da učinite odmah nakon što dobijete nalog za naplatu kod službenika koji Vam dostavi nalog za naplatu ili ako Vam je naplata dostavljena poštanskim putem najkasnije u roku od deset dana usmenim ili pismenim putem odbijete nalog za naplatu kod službenog zavoda za prinudnu naplatu. Zato ne morate da navodite obrazloženje i to u pravilu ne košta ništa. U svakom slučaju Vam se preporučuje da odbijete prinudnu naplatu. Ako ta firma želi da nastavi sa «gonjenjem», potrebno je da dokaže da dugujete taj iznos kako bi nastavila izvršenje u skladu sa zakonom.

Philip Thomas, work, 20.6.2014

Impressum: Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsgesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. Garcia, D. Filipovic, E. Sarriasan, M. Martin, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Dara Filipovic | Layout C. Lonati, Unia | Druck Ringier Print, Adligenswil | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, darinka.filipovic@unia.ch

Die Gewerkschaft.
Le Syndicat.
Il Sindacato.